

Про раціональні інтервали можна казати лише у тому випадку, коли вони досягаються за рахунок застосування транспортних засобів оптимальної місткості у потрібній кількості.

ДО ПИТАННЯ ОПТИМІЗАЦІЇ МІСЬКИХ АВТОБУСНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Пруненко Г.Д.

Науковий керівник – Понкратов Д.П., канд. техн. наук, доцент

Автобусні перевезення відіграють значну роль у маршрутній системі міського пасажирського транспорту. Ця роль зумовлена позитивними аспектами застосування автобусів при здійсненні міських перевезень до яких слід віднести: можливість організації перевезень на автобусних маршрутах у найкоротші строки та порівняно невисокими капітальними витратами; можливість реорганізації руху та внесення змін у склад автобусної маршрутної мережі виходячи зі змін попиту на перевезення. Разом з цим, автобуси можуть бути застосовані для засвоєння порівняно невеликих за розміром пасажиропотоків та програють у провізній здатності іншим видам міського пасажирського транспорту, наприклад трамваям.

Загальний методологічний підхід щодо вибору параметрів автобусних перевезень передбачає ухвалення таких рішень, що забезпечують інтереси перевізника та пасажирів. Слід зазначити, що ці інтереси є протилежними та конфліктують. До інтересів перевізника можна віднести:

- підвищення продуктивності роботи автобусів на маршруті;
- скорочення експлуатаційних витрат та зменшення собівартості перевезень;
- засвоєння заданого обсягу перевезень меншою кількістю транспортних засобів.

Необхідною умовою діяльності перевізника є засвоєння заданого обсягу перевезень. Це може бути досягнуто у різний спосіб. Вирішальним тут є надання такої кількості пасажиро-місць (провізної здатності) у певний проміжок часу роботи маршруту, що буде перевищувати наявний пасажиропотік. Певне значення провізної здатності може бути досягнуте різним сполученням пасажиромісткості та кількості автобусів. При виборі такого сполучення перевізники керуються намаганням скорочення експлуатаційних витрат та зменшення собівартості перевезень.

Інтереси пасажирів полягають у наступному:

- мінімізація витрат часу на пересування;
- здійснення пересувань у комфортних умовах;

- мінімальна величина плати за проїзд у громадському транспорті.

Для знаходження компромісних рішень з організації перевезень, що задовольняють інтересам перевізника та пасажирів, застосовують метод математичної оптимізації.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТРАНСПОРТНИХ ТАРИФІВ

Тісленко С.

Науковий керівник – Ткаченко І.О., канд. техн. наук, доцент

Транспортний тариф – це ціна за переміщення матеріального об'єкта в просторі. Транспортні тарифи включають тарифи на вантажні перевезення та пасажирські тарифи. Вантажний транспорт, доставляючи продукцію від виробників до споживача, збільшує її вартість. Пасажирський транспорт надає послугу. У зв'язку з цим формування пасажирських тарифів відноситься до сфери надання послуг. В основу вантажних тарифів покладено суспільно необхідні витрати праці по доставці вантажу, що визначає вартість перевезення, грошовим вираженням якої є транспортний тариф.

Ціна перевезення, що встановлювалася спочатку за угодою сторін, в ході розвитку транспорту набула форму заздалегідь фіксованої плати. Система транспортних тарифів складається з: плати, що стягуються за перевезення вантажів; зборів за додаткові операції, пов'язаних з перевезенням вантажів; правил обчислення плат і зборів. Тарифи заздалегідь встановлюють плату за перевезення, оголошуються для відомостей і застосовуються до всіх відправників та одержувачів вантажів. Рівень тарифів на транспорті визначається відповідно до нормативних витрат на одиницю транспортної роботи, рівня рентабельності та оплати податків. При розробці тарифної політики враховуються також рівень тарифів на інші види транспорту, інтереси учасників доставки. Розрахунки із споживачами послуг транспорту загального користування проводяться на основі чинних тарифів у порядку, визначеному кодексами (статутами) окремих видів транспорту та іншими актами законодавства України.

Важливим аспектом процесу тарифоутворення є формування об'єктивних умов для збільшення прибутковості галузі транспортних перевезень за рахунок створення вигідних тарифів. Процес тарифікації має зумовлювати процес прискорення доставки вантажів, який, в свою чергу, зумовлюватиме зростання базового тарифу. Залежно від обсягів перевезень, з метою їх збільшення, та виходячи з економічної доцільності, можуть встановлюватися диференційовані тарифи. В ок-